

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

КОМУНІКАТИВНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

спеціальність	015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	«Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Борюшкіна Оксана Володимирівна

Вища освіта – соціолог, психолог, спеціальність – соціолог, психолог, соціальний працівник, викладач соціальних та управлінських дисциплін.

Науковий ступень – кандидат соціологічних наук - 22.00.04 - Спеціальні та галузеві соціології

Досвід роботи – більше 22 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Авторка навчально-методичних вказівок для практичних робіт, самостійної роботи та контролю знань здобувачів вищої освіти з курсу «Комунікативні основи педагогіки»;
- Міжнародний сертифікат науково-педагогічного стажування в Department of Polish-Ukrainian Studies of Jagiellonian University in Krakow, Poland (Республіка Польща) у період з 17.05.2025 - 22.05.2025 року в обсязі 6 кредитів (180 годин)
- Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації «Освіта як індикатор суспільного розвитку: теоретико-практичний курс», 02.10.2023-12.11.2023, м. Харків) (180 годин)
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0677753935

електронна пошта

psuh@ukr.net

дистанційна
підтримка

Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей для професійної діяльності за спеціальністю 015 Професійна освіта
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин семінарських; підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасна підготовка до семінарських занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Програмні результати навчання	ПРН 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою. ПРН 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.
	ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ФК 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності. ФК 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення. ФК 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.		

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Спілкування як соціально-психологічна проблема в професійній діяльності педагога

Лекція 1.	Предмет і завдання курсу «Комунікативні основи педагогіки»	Семінарське заняття 1 (С3)	Предмет і завдання курсу «Комунікативні основи педагогіки»	Самостійна робота	Комунікативна культура педагога. Комунікативні ресурси педагога. Педагогічні умови розвитку комунікативної компетентності педагога. Використання інформаційних технологій у процесі розвитку комунікативної компетентності педагога. Комунікативно-діалогічна компетентність педагога: рефлексивний аспект. Психологічна готовність педагога до комунікації. Професійно-функціональні ролі педагога як комунікатора. Критерії сформованості комунікативної компетентності педагога Суб'єкт та об'єкт предмета педагогічної комунікації. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Комунікація як об'єкт дослідження. Функції педагогічного спілкування. Основні моделі комунікації. Комунікативність педагога. Особливості та функції педагогічної комунікації. Структура педагогічної комунікації педагога. Культура слухання. Бар'єри та ускладнення у процесі педагогічної комунікації. Суть, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів. Моделі конфліктної ситуації. Конфлікт у взаємодії суб'єктів педагогічної комунікації. Розв'язання та усунення конфліктів. Соціально-психологічний клімат у педагогічній комунікації.
Лекція 2	Педагогічне спілкування як складова педагогічної комунікації	С3 2	Педагогічне спілкування як складова педагогічної комунікації		
Лекція 3.	Загальна характеристика засобів спілкування. Мовна комунікація:	С3 3	Загальна характеристика засобів спілкування. Мовна комунікація:		

	структура і функції.		структура і функції.		Міжособистісні стосунки у педагогічному колективі. Знакові системи як засоби педагогічної комунікації. Види вербальних засобів комунікації. Усне та писемне мовлення педагога. Внутрішнє мовлення. Культура мови і культура мовлення вчителя: основні ознаки. Техніка мовлення педагога. Мовленнєвий етикет педагога. Основні мовленнєві моделі взаємодії суб'єктів педагогічної комунікації. Невербальні засоби педагогічної комунікації. Зовнішній вигляд і поведінка педагога. Екстралінгвістичні і просодичні засоби комунікації. Міміка. Жести. Візуальний контакт. Міжособистісний комунікативний простір. Декодування невербальної комунікації. Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації. Робота педагога з соціальними мережами. Е-пошта як засіб педагогічної комунікації. Встановлення комунікативних зв'язків через участь у всіхвітніх телеконференціях. Дистанційне навчання і форми взаємодії суб'єктів педагогічної комунікації. Етичні правила комунікації у інформаційних мережах .Валеологічні аспекти роботи з комп'ютером.
Лекція 4.	Педагогічні конфлікти. Суть, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів	СЗ 4	Педагогічні конфлікти. Суть, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів		
Лекція 5.	Значення і функції невербальної комунікації. Засоби невербальної комунікації	СЗ 5	Значення і функції невербальної комунікації. Засоби невербальної комунікації		
Прикладні аспекти комунікації в професійній діяльності педагога					
Лекція 6	Вербальні засоби педагогічної комунікації	СЗ 6	Вербальні засоби педагогічної комунікації	Самостійна робота	Переконання як спосіб комунікативного впливу педагога. Рольові позиції у педагогічному спілкуванні. Психологічні чинники виникнення конфліктів в освітньому процесі. Динаміка педагогічних конфліктних ситуацій. Засоби невербальної комунікації інженера-педагога. Особливості етики комунікації у вітчизняній та світовій культурній традиції. Комунікативна стратегія самопрезентації. Загально-етичні принципи та характер педагогічної комунікації. Толерантність комунікативної взаємодії в освітньому процесі. Передумови виникнення конфліктів в процесі спілкування. Конфлікти в особистісно-емоційній сфері та їх попередження. Характеристика вербальних засобів спілкування. Особливості педагогічного спілкування в умовах дистанційного навчання. Застосування інтерактивних методів для формування комунікативної компетентності здобувачів освіти. Критика як комунікативна стратегія. Класифікація психотипів особистості в комунікації. Педагогічний такт як стратегія поведінки у спілкуванні. Стратегії педагогічного впливу у процесі навчання. Тенденції в розвитку теорії та практики педагогічного спілкування. Характер сприйняття у педагогічному спілкуванні. Авторитет педагога: комунікативний аспект. Комунікативні здібності і вміння педагога. Самовдосконалення комунікативних вмінь як умова ефективної професійної діяльності педагога. Імідж педагога. Розвиток комунікативної компетентності педагога в руслі культурологічного підходу. Ділова навчальна гра як провідний метод формування комунікативної компетентності.
Лекція 7.	Культура мови і культура мовлення вчителя: основні ознаки.	СЗ 7	Культура мови і культура мовлення вчителя: основні ознаки.		
Лекція 8.	Специфіка педагогічного спілкування. Функції та структура педагогічного спілкування.	СЗ 8	Специфіка педагогічного спілкування. Функції та структура педагогічного спілкування.		
Лекція 9.	Специфіка взаємодії у педагогічному процесі. Рольові позиції у педагогічному спілкуванні.	СЗ 9	Специфіка взаємодії у педагогічному процесі. Рольові позиції у педагогічному спілкуванні.		

ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Сербенська О. О. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити. 4-те вид., доп. і переробл. Львів : Апріорі, 2021. 312 с.
2. Радевич-Винницький Я. П. Етикет і культура спілкування. Львів : Апріорі, 2023. 248 с.
3. Стахів М. Український комунікативний етикет: Навчально-методичний посібник. К. : Знання, 2008.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. 3-тє вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2021. 376 с.
5. Комунікативні технології інформаційного суспільства : монографія / за наук. ред. А. І. Гусєва. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 142 с.
6. Потятиник Б. В. Медіакомунікації : монографія. Львів : ПАІС, 2022. 312 с.
7. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник. К. : ВЦ «Академія», 2022. 256 с.
8. Крохмальна Г. І. Педагогічна комунікація як навчальна дисципліна: аналітичні та прагматичні виміри // Актуальні проблеми педагогічної освіти : колективна монографія / за ред. Н. Мачинської. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018.
9. Мачинська Н., Крохмальна Г. Педагогічна майстерність та професійна комунікація викладача вищої школи. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. IV. Наукова мова та академічна культура
10. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посібник. 3-тє вид., стер. К. : ВЦ «Академія», 2022. 216 с.
11. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. К. : Видавничий дім «Освіта», 2024.

Допоміжна

1. Сербенська О. О. Культура усного мовлення. Практикум: навч. посібник. Львів : Апріорі, 2021. 216 с.
2. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Навч. посібник. 4-те вид. К. : Либідь, 2020. 240 с.
3. Радевич-Винницький Я. П. Етикет і культура спілкування. Львів : Апріорі, 2023. 248 с.
4. Вихованець І. Р. Таїна слова. К. : Пульсари, 2019. 288 с.
5. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник. 8-ме вид. К. : Знання, 2019. 230 с. II. Педагогічна комунікація та психологія спілкування
6. Крохмальна Г. І. Українська мова професійного спрямування : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 180 с.
7. Крохмальна Г. І., Кость С. Формування міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх педагогів. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 30, Т. 3, 2020. С. 80–84.
8. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник. К. : Видавничий центр «Академія», 2021. 612 с.
9. Прушковська П. А. Комунікативний аспект у сучасному освітньому процесі: викладач і студент. Стратегічні пріоритети в науці. Вінниця, 2020. С. 92–96.
10. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація: підручник. К. : Центр учбової літератури, 2021. 472 с. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посібник. 3-тє вид. К. : Знання, 2019. 311 с.
11. Потятиник Б. В. Медіакомунікації : монографія. Львів : ПАІС, 2022. 312 с.
12. Карнегі Дейл. Як завойовувати друзів та впливати на людей. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2022. 240 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумковий контроль	100-бальна, національна ECTS	до 50	50% від підсумкової оцінки за навчальний курс (залік)
Поточний контроль	100-бальна накопичувальна	до 50	якість та активність роботи на лекційному занятті (участь у дискусії тощо)
			якість та активність роботи на практичному або семінарському занятті (виконання завдань, участь у дискусії)
			якість виконання завдань у межах самостійної роботи
			якість виконання індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.